

FLYTNINGEN AF DE FIRE BÆNKE PÅ STÆNDERTORVET

Fra 1912 til 2013 stod der fire granitbænke på torvet i Roskilde - først som det yderste sydøstlige hjørne af et større haveanlæg, og siden 1931 alene ca. midt på torvet, efter at haveanlægget blev omdannet til parkeringspladser.

Her var der mulighed for et lille hvil til benene, og lidt skygge på de varme sommerdage. En lille oase, som ikke mindst blev benyttet på torvedagene.

Det var også et typisk mødested, når man havde sat hinanden stævne på torvet.

Dette billede er tydeligvis taget en sommerdag, hvor diverse spillemandsgrupper har haft det årlige "spillemandstræf" i Roskilde, og indtog de små egnede pladser i byen - og selvfølgelig var pladsen med de fire bænke et af disse steder.

Efter mange års tilløb igangsatte man i 2013 en meget tiltrængt større renovering af Stændertorvet. Resultatet af mange års justeringer var belægninger varierende fra brosten til asfalt eller fliser, og der var mange niveauforskelle, og en tidligere omlægning af trafikken over torvet var ganske synlig.

Der blev afholdt arkitektkonkurrence, og resultatet blev, at fire bænke ikke indgik i planerne, og der var ikke planer om andet at køre dem til en af kommunens oplagspladser til evig glemsel.

Da det blev kendt i kredse med lokalhistorisk interesse blev der gjort indsigelser, og bl.a. lokalhistorikeren Lotte Fang formåede at få kommunen til at genoverveje sagen.

Resultatet af overvejelserne blev, at en placering i Latinerhaven bag Duebrødre Hospital og den gamle katedralskole kunne være en mulighed, men i mellemtiden var der opstået en lidt bredere folkelig interesse for emnet.

I tidens ånd blev der etableret en Facebook-side, hvor holdningerne kunne fremføres.

OPRÅB !

Til Roskildes borgere og kommunalpolitikere!

Uden nogen egentlig grund og imod nogle borgeres ønske, vil byrådet flytte **"TINGSTEDET"** til latinerhaven, den eneste egentlige grund er, **"TINGSTEDET"** "passer" ikke ind i et helhedsbillede for det nye torv...???

Stort set alle Roskilledensere har på et eller andet tidspunkt i deres liv siddet på disse bænke, mødre, fædre, døtre, sønner, venner, bekendte, familie, skolekammerater, kolleger. Ved mange forskellige begivenheder har det været mødested for generationer af Roskildeborgere og gæster.

"TINGSTEDET" har haft sin placering centralt på Stændertorvet, længe før det officielt blev torvets navn, da man i 1907 nedrev de huse der lå på det nuværende Stændertorv, blev den naturlige adskillelse af områdets, på daværende tidspunkt, to torve Rådhuset og Nytorv fjernet og det nye åbne torv og **"TINGSTEDET"** anlagt men det nye store torv havde stadig to navne. I 1921 blev det besluttet at Nytorv ændrede navn til Stændertorvet, og først i 1956 blev det vedtaget, at det nye store torv, samlet skulle hedde Stændertorvet. Med

"TINGSTEDETS" fjernelse hvad har byrådet så planlagt som erstatning, der skal være **busstoppested**!!!

Kære Roskilde borgere

Støt op om denne sag, foren jer og hjælp til med at få kommunen på andre tanker, så vi slipper for at byen endnu engang, lægger sin historiske og kulturelle skæbne i driftige forretnings folks hænder.

Bevar **TINGSTEDET** på stændertorvet i Roskilde

De fire bænke var blevet til **"Tingstedet"** - en absolut fejlagtig betegnelse, som kom fra kommunens omtale af stedet i mødereferater, og som bredte sig til den folkelige debat.

Uanset mangel på historisk baggrund, så handlede det nu om **"Tingstedet"**.

Ikke overraskende, var der på Facebook-siden primært opbakning til at bænkenene burde bevare deres plads efter renoveringen af torvet, og flere læserbreve i den lokale presse havde nogenlunde den samme holdning, men i hvor høj grad kommunens planlæggere tog hensyn til dette, er svært at vurdere.

Jørgen "Hippie" Andersen valgte at gå lidt mere konkret til værks, og han tog initiativ til en egentlig underskriftsindsamling. Sidst på sommeren og efteråret 2013 kunne man finde ham på torvet ved bænkenene, ofte bistået af Pia Bibs Illum Liljenberg, med informationsmateriale og indsamlingslister.

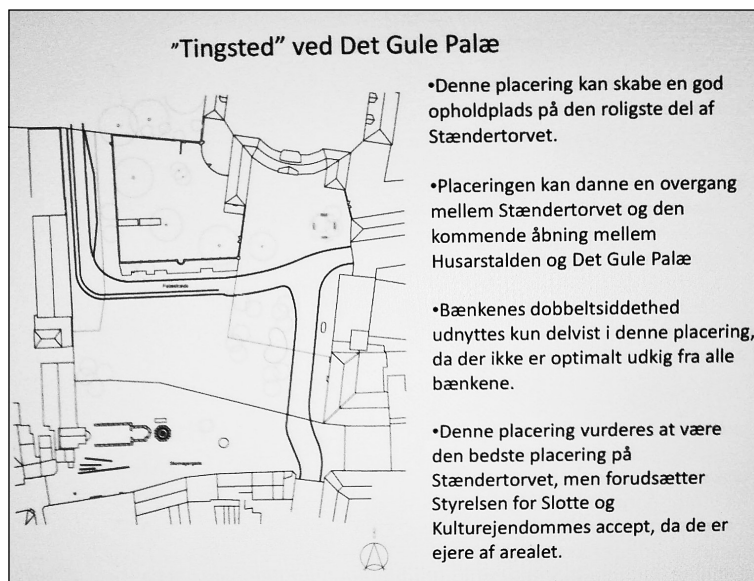
Resultatet af underskriftsindsamlingen blev, at Jørgen "Hippie" Andersen og Pia B. I. Liljenberg på byens rådhus den 7. november 2013 kunne aflevere ca. 1700 underskrifter til formanden for teknisk udvalg Torben Jørgensen.

Der blev afgivet et løfte om at medtage synspunkterne i den fortsatte planlægning

Uanset bænkenes fremtidige placering, måtte de i 2014 vige pladsen, da der skulle lægges ny belægning på torvet.

Kommunen traf sin beslutning, og den nye placering blev altså pladsen lige vest for Husarstalden. Dette blev kommunikeret ved skiltning umiddelbart efter at bænkenene var fjernet fra deres plads. Det har været lidt af en sproglig udfordring at gøre den nye placering til en del af torvet, og så samtidig erkende, at det ikke er kommunens ejendom, men en del af Palæet.

Hvor er bænkenene blevet af?

Arbejdet med Stændertorvet er nu nået så langt, at "Tingstedet" er flyttet. Det kommer tilbageovre ved Palægården.

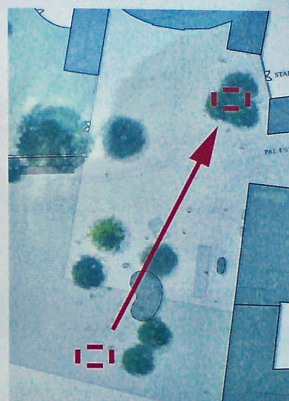
I første omgang er træerne fældet og bænkenene taget ned. Træerne var ikke værd at bevare, da de var toptørre og i dårlig vækst.

Bænkenene bliver renoveret, inden de bliver sat op på deres nye plads ved Palægården næste år.

Her kommer de til at stå under nogle Robinietræer, der bliver plantet.

Historien bag "Tingstedet" er faktisk, at det aldrig har været byens rigtige tingsted. Det rigtige tingsted lå i det, vi i dag kalder Latinerhaven (Bondetinget).

Bænkenene stammer fra et haveanlæg, der blev anlagt efter nedrivningen af boligkarreerne i 1908. Da haveanlægget i 1930'erne blev nedlagt til fordel for parkering, blev bænkenene stående. Nu bliver de så flyttet, for at torvet får mere reel plads til de mange aktiviteter, der fremover skal foregå.

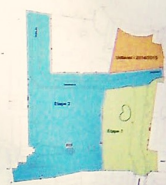

Arbejdet med Stændertorvet er færdigt i 2015.

I fase 1 arbejdes på den østlige og sydlige del.

Fase 2, som foregår i 2015, dækker torvets vestlige del og "det nye Tingsted" på arealet foran Palæet.

En byggeplads vil altid give lidt gener. Vi prøver at begrænse besværet mest muligt.

Billedet fra 1908 fra hjørnet af det, der dengang var Nytorv og Rådhuset. Husene blev revet ned i 1908. I forhuset lå Carl Jensens købmandsbutik indtil 1903, hvorefter huset blev overtaget af Roskilde Højskolehjem.

Billedet fra ca. 1912. Her er haveanlægget anlagt på det areal, der hedder Rådhuset. Bænkenene er lige blevet stillet op.

I 1930'erne forsvinder haveanlægget til fordel for parkeringspladser. Bænkenene står alene tilbage.

Foto: Arkiv fra Roskilde Lokalehistorie

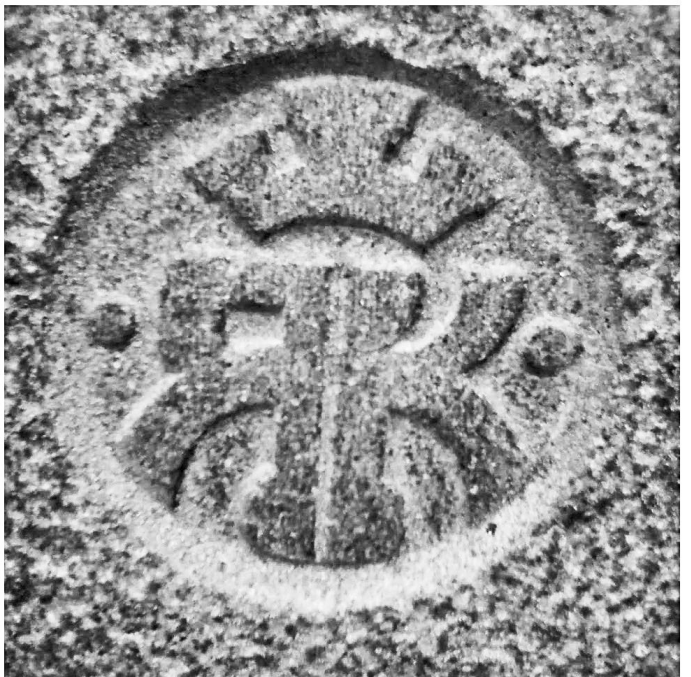
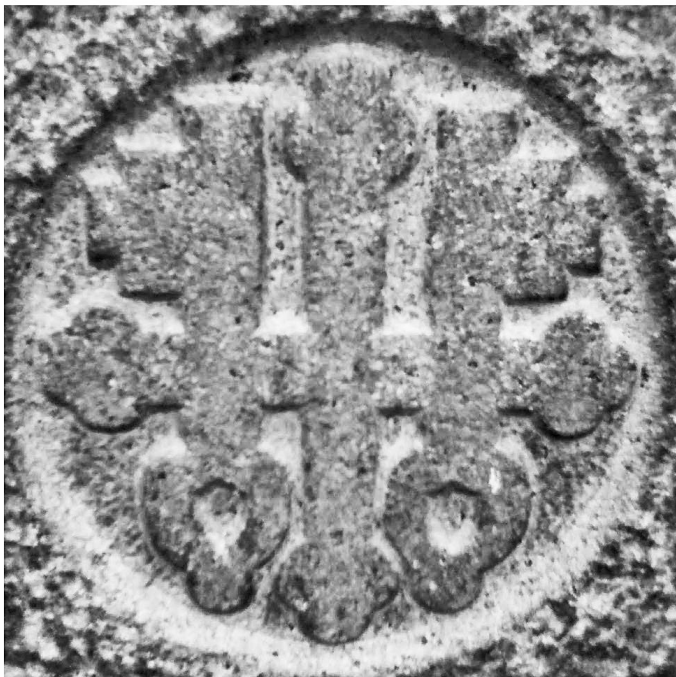
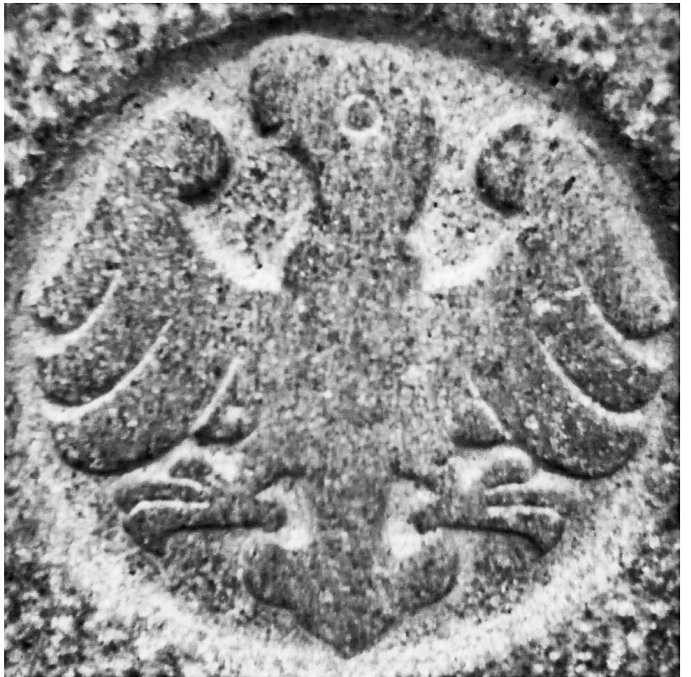
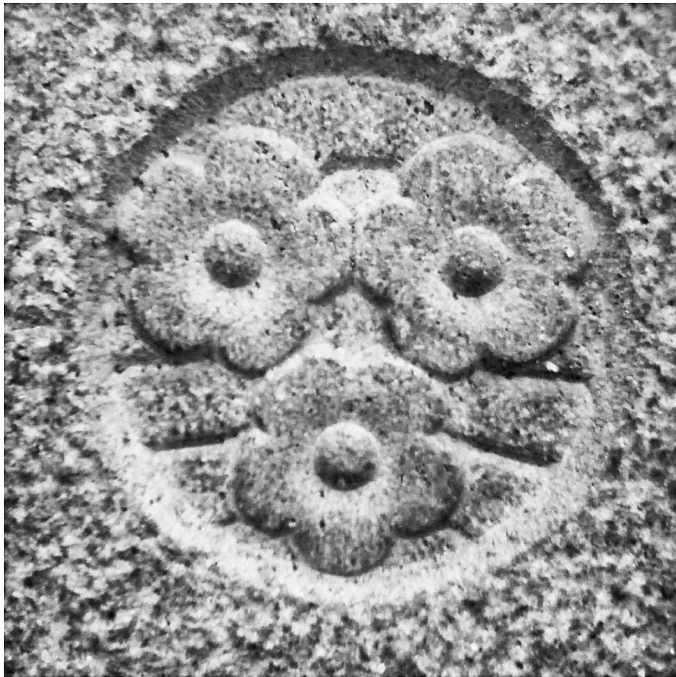
ROSKILDE
KOMMUNE

Læs mere og følg arbejdet på roskilde.dk/stændertorvet

I efteråret 2015 blev de fire bænke sat op på sin nye placering.

Granit-delene blev rengjort, og træværket udskiftet med respekt for det oprindelige udseende.

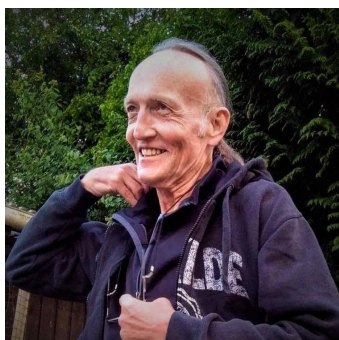

Granitgavlene er udsmykket med kendte symboler.

Øverst "roser ved kilde", og dernæst Roskildes byvåben.

Nederst bispedømmets våben, og endelig et spejlvendt R efterfulgt af K, og mon ikke det skal betyde "Roskilde Købstad" eller "Roskilde Kommune" - begge begreber blev anvendt i tiden.

Billedmateriale m.v. til dette notat om de fire bænkes omskiftelige skæbne er - bortset fra de tre billeder fra nedtagningen af bænkene - stillet til rådighed af Jørgen "Hippie" Andersen i oktober 1921.